

Asia: VN/34515/2024

Kommentointipyyntö: Sivistyksestä suunta Suomelle - Korkeakoulutuksen ja tutkimuksen visio vuoteen 2040

1. Suomi on sivistyksen, demokratian ja tieteen vapauden edelläkävijä.

Onko tavoite perusteltu osana korkeakoulutuksen ja tutkimuksen visiota? Onko sen sisältöön valittu oikeat asiat?

-

Tarkenna tarvittaessa vastaustasi. Esim. miltä osin tavoitetta tulisi muuttaa, miten se tulisi muotoilla?

-

Ovatko tavoitteeseen liittyvissä toimenpidesuosituksissa tunnistettu ja siihen valittu olennaiset toimet? Ovatko toimet oikeita?

-

Tarkenna tarvittaessa vastaustasi. Esim. puuttuuko toimenpiteitä, tulisiko toimenpiteitä vähentää, edellyttääkö jokin toimenpiteistä muotoilua? Tarkenna miten.

-

2. Koulutus kuuluu kaikille ja mahdollisuuksia lisätään erityisesti nuorille.

Onko tavoite perusteltu osana korkeakoulutuksen ja tutkimuksen visiota? Onko sen sisältöön valittu oikeat asiat?

1 kyllä, täysin

Tarkenna tarvittaessa vastaustasi. Esim. miltä osin tavoitetta tulisi muuttaa, miten se tulisi muotoilla?

Pidämme erittäin tärkeänä, että korkeakoulutus on saavutettavaa kaikille. Sen tulee olla sitä myös tavoitteellisille kilpa- ja huippu-urheilijoille, joiden prioriteettina on urheilijana kehittyminen, urheilussa menestyminen ja/tai urheilijan ammatissa toimiminen. Urheilijat tuovat usein esille, kuinka opiskelu voi parhaimmillaan tukea myös urheilumenestystä ja toimia tärkeänä vastapainona urheilulle. Urheilijan ura huipputasolla kestää useimmiten vain 10-15 vuotta ja on myös

yhteiskunnallisesti tärkeää ja vastuullista huolehtia urheilijoiden mahdollisuuksista kouluttautua urheilu-uran jälkeiseen ammattiin jo urheilu-uransa aikana. Tämä periaate on kirjattu EU:n komission vuonna 2012 julkaisemaan urheilijoiden kaksoisuran edistämistä koskevan ohjeistukseen (EU Guidelines on Dual Career of Athletes). Urheilijoiden kaksoisuran edistämisen tärkeys on tunnistettu myös vuonna 2023 hyväksytyssä liikuntalain muutoksessa sekä nykyisessä hallitusohjelmassa.

Ovatko tavoitteeseen liittyvissä toimenpidesuosituksissa tunnistettu ja siihen valittu olennaiset toimet? Ovatko toimet oikeita?

2 kyllä, pääosin

Tarkenna tarvittaessa vastaustasi. Esim. puuttuuko toimenpiteitä, tulisiko toimenpiteitä vähentää, edellyttääkö jokin toimenpiteistä muotoilua? Tarkenna miten.

Toimenpidesuosituksissa on nostettu esille useita asioita, jotka sisältyvät Olympiakomitean huippu-urheilijamyönteinen korkeakoulu -laatumalliin. Tiivis yhteistyö toisen asteen koulutuksen järjestäjien kanssa sekä väylä- ja polkuopintojen kehittäminen (mukaan lukien urheilijoille räätälöidyt väyläopinnot) ovat tärkeitä nivelvaiheen sujuvoittamiseksi myös nuorten urheilijoiden kohdalla. Suhtaudumme mielenkiinnolla avoimen korkeakoulutuksen opintosetelikokeiluun, koska avoimen yliopiston tai -ammattikorkeakoulun tarjoamat opinnot voivat olla urheilijoille toimiva tapa päästä kiinni korkeakouluopiskeluun ja kokeilla kaksoisuran toimivuutta ennen tutkinto-opiskelua.

Tiedostamme opintoihin ja korkeakoulu yhteisöön kiinnittymisen merkityksen, mutta se ei saa tapahtua etäopiskelumahdollisuuksia kaventamalla. Viimeisen vuosikymmenen aikana kehittyneet mahdollisuudet joustaviin, ajasta ja paikasta riippumattomiin opintoihin ovat mahdollistaneet opiskelun paitsi monille urheilijoille, myös esimerkiksi perheellisille, työssäkäyville yms. henkilöille, joille pääosin läsnäoloon perustuva opiskelu saattaisi olla mahdotonta. Tavoitetta nuorten aikuisten korkeakoulutettujen osuuden nostamiseksi 60 prosenttiin ei tulla saavuttamaan, jos mahdollisuutta yksilön elämäntilanteen mukaan joustavaan opiskeluun heikennetään.

Pidämme erittäin tärkeänä, että opiskelijoiden hyvinvointiin, opintojen ohjaukseen ja oppimisen tukeen kiinnitetään huomiota ja osoitetaan riittävästi resursseja. Näiden teemojen ympärille rakennettuja laatutekijöitä tarkastelemme myös huippu-urheilijamyönteinen korkeakoulu -auditoinneissa erityisesti opiskelijaurheilijoiden näkökulmasta. Korkeakoulujen ja työelämän välisten yhteyksien parantaminen on niin ikään tärkeää myös urheilijoiden urasiirtymän ja opintoihin kuuluvien pakollisten harjoitteluiden sujuvoittamiseksi.

Opetushenkilöstön pedagogisten valmiuksien ja pedagogista johtamisen vahvistaminen on keskeistä joustavien ja yksilöllisten opiskelumahdollisuuksien varmistamiseksi ja edelleen kehittämiseksi. Tähän liittyy myös formaalin koulutuksen ulkopuolella syntyneen osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen.

Etenkin joukkuelajien urheilijoilla seuran ja paikkakunnan vaihdokset ovat hyvin yleisiä. Mahdollisuus vaihtaa tarvittaessa korkeakoulua opintojen aikana tukee merkittävällä tavalla urheilijoiden opintojen aloittamista ja loppuun saattamista.

3. Luovat osaajat ja kunnianhimoinen tutkimustoiminta uudistavat yhteiskuntaa.

Onko tavoite perusteltu osana korkeakoulutuksen ja tutkimuksen visiota? Onko sen sisältöön valittu oikeat asiat?

-

Tarkenna tarvittaessa vastaustasi. Esim. miltä osin tavoitetta tulisi muuttaa, miten se tulisi muotoilla?

-

Ovatko tavoitteeseen liittyvissä toimenpidesuosituksissa tunnistettu ja siihen valittu olennaiset toimet? Ovatko toimet oikeita?

-

Tarkenna tarvittaessa vastaustasi. Esim. puuttuuko toimenpiteitä, tulisiko toimenpiteitä vähentää, edellyttääkö jokin toimenpiteistä muotoilua? Tarkenna miten.

-

4. Rohkea uudistuminen rakentaa tulevaisuuden osaamista: korkeakoulujen erikoistuminen ja yhteistyö vahvistuvat.

Onko tavoite perusteltu osana korkeakoulutuksen ja tutkimuksen visiota? Onko sen sisältöön valittu oikeat asiat?

-

Tarkenna tarvittaessa vastaustasi. Esim. miltä osin tavoitetta tulisi muuttaa, miten se tulisi muotoilla?

-

Ovatko tavoitteeseen liittyvissä toimenpidesuosituksissa tunnistettu ja siihen valittu olennaiset toimet? Ovatko toimet oikeita?

-

Tarkenna tarvittaessa vastaustasi. Esim. puuttuuko toimenpiteitä, tulisiko toimenpiteitä vähentää, edellyttääkö jokin toimenpiteistä muotoilua? Tarkenna miten.

-

5. Kohti kasvua: korkeakoulutuksen ja tutkimuksen rahoitus monipuolistuu.

Onko tavoite perusteltu osana korkeakoulutuksen ja tutkimuksen visiota? Onko sen sisältöön valittu oikeat asiat?

-

Tarkenna tarvittaessa vastaustasi. Esim. miltä osin tavoitetta tulisi muuttaa, miten se tulisi muotoilla?

-

Ovatko tavoitteeseen liittyvissä toimenpidesuosituksissa tunnistettu ja siihen valittu olennaiset toimet? Ovatko toimet oikeita?

-

Tarkenna tarvittaessa vastaustasi. Esim. puuttuuko toimenpiteitä, tulisiko toimenpiteitä vähentää, edellyttääkö jokin toimenpiteistä muotoilua? Tarkenna miten.

-

Vision tavoitteiden ja toimenpidesuositusten kokonaisuus

6. Puuttuuko vision tavoitteista ja toimenpidesuosituskokonaisuudesta jotain olennaista? Tulisiko jokin osa alue priorisoida tai poispriorisoida?

Korkeakoulutuksen ja tutkimuksen visio 2040 on päälinjoiltaan kannatettava. Luonnoksessa jää kuitenkin vähälle huomiolle se, miten kilpa- ja huippu-urheiluun liittyvät koulutuksen, tutkimuksen ja yhteiskunnallisen vaikuttavuuden näkökulmat voivat tukea vision tavoitteita. Kilpa- ja huippu-urheilu muodostaa toimintaympäristön, jossa yhdistyvät koulutuksen saavutettavuus, opiskelijoiden hyvinvointi, tutkimuksen vaikuttavuus, kansainvälisyys, tiedolla johtaminen ja korkeakoulujen yhteiskunnallinen näkyvyys. Visiossa olisi perusteltua tunnistaa nykyistä selvemmin myös tavoitteellista kilpa- ja huippu-urheilua harjoittavat opiskelijat, joiden mahdollisuudet yhdistää korkeakouluopinnot ja urheilu-ura edellyttävät joustavia opintopolkuja, toimivia etä- ja hybridikäytäntöjä sekä yksilöllistä ohjausta. Samalla olisi perusteltua tuoda näkyvämmiin esiin urheiluun liittyvä tutkimus- ja innovaatioympäristö, jossa yhdistyvät lääketieteellinen, fysiologinen, psykologinen, kasvatustieteellinen, yhteiskuntatieteellinen ja dataintensiivinen tutkimus sekä vahva käytännön vaikuttavuus. Lisäksi urheilun tarjoama näkyvyys voi vahvistaa korkeakoulujen tiedeviestintää, yhteiskunnallista vuorovaikutusta ja kansainvälistä tunnettuutta. Näiden näkökulmien huomioiminen vahvistaisi visiota ja auttaisi tunnistamaan paremmin ne moninaiset ympäristöt, joissa suomalainen korkeakoulu ja tutkimus rakentavat tulevaisuuden osaamista ja vaikuttavuutta. Kilpa- ja huippu-urheilun näkökulmien vahvempi huomioiminen ei merkitsisi vision hajauttamista erityiskysymyksiin, vaan sen täsmentämistä niissä toimintaympäristöissä, joissa koulutuksen saavutettavuus, tutkimuksen vaikuttavuus, kansainvälisyys ja korkeakoulujen yhteiskunnallinen tehtävä konkretisoituvat erityisen selvästi.

Vision kokonaisuus ja muut osiot

7. Mahdolliset kommentit vision tilannekuvaan liittyen

-

8. Miten arvioisit visiota ja sen toimenpiteitä kokonaisuutena

-

9. Muut kommentit

-

Tirri Jukka
Suomen Olympiakomitea ry - Kaksoisuratiimi